

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

VI. Circa quantitatem numeri authorum placita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

quantitati successiva, seu tempori: ergo, & linea similiter. Rursus Mathematici omnes definiunt, circulum esse figuram planam unâ tantum lineâ contentam, in cuius medio punctus est, à quo omnes lineæ ad circumferentiam sunt æquales: sed tempus est circulus, ut visum: ergo, & linea quædam.

- 36 Propter hæc probabile arbitror, tempus reduci ad lineam. Sed tamen probabilius contrarium supra constitutum: loquutiones autem adductæ sunt improprie, & ad metaphysicum ac scholasticum rigorem nequaquam exigendæ: occasionem eis præbuit temporis respectus ad spatij permanentis circulum, namque tempus apud auctores superius citatos, aliosque passim supponit pro eo, quod peragitur conversione cælorum: hos autem liquet conuertere per spatium circulare, ac rotundum: mirum ergo non est, quod per denominationem ab eo translata motus ipsi cælestes, tempusque, quod in illorum mora, ac duratione consistit improprie quodammodo appellentur circulus, orbis, Gyros, a circumferentia.

- 37 Ut autem eo, unde alij reuertantur, quod tempus idem, modo ad unum, modò ad aliud prædicamentum sub diuersis rationibus formalibus spectet, haud videbitur absurdum ei, qui expendit, prædicamenta non semper debere distingui realiter, multotiesque sola distinctione virtuali esse contenta, iuxta ea, quæ disseruimus supra tract. 1. cap. 3. & 4.

CAPVT VI.

Circa quantitatem numeri auctorum placita.

- 38 Super sunt duæ quantitatis species numerus videlicet, & oratio de quibus, an veræ sint, huiusque prædicamenti proprie, an tantum improprie, & adumbrata, solet inter scholasticos magna contentione discutari. Numerum autem, ut ab eo incipiam, haud esse quantitatem veram, & prædicamentalem tradunt Oham in 1. dist. 24. quæst. 2. Gregor. ibid. quæst. 2. art. 2. Marfil. in 1. dist. 27. art. 1. Gabr. & communiter cæteri Nominales. Item Albert. lib. 8. metaph. tract. 1. cap. 8. Aureolus apud Capreolum ubi supra Commentator 3. physic. textu 68. Numerum, inquit, esse acervum unitatum. Suarez disput. 41. met. sect. 1. Vasquez 1. patt. disp. 26. cap. 3. Fonseca 5. metaphys. cap. 13. quæst. 4. sect. 4. Conimbr. de quant. quæst. 2. art. 1. Hurtado in metaph. disp. 13. §. 47. Arriaga etiam in metaph. disp. 5. sect. 1. subsect. 3. n. 25. Tellez quoque in metaph. disp. 60. sect. 2. num. 20.

- 39 Primum huius sententiæ fundamentum est: ut aliquid sit in prædicamento, oportet illud esse quid positium, & non negatiuum, ut colligere est ex eo carmine vulgari, entia per sese finita realia tota; cuius prima dictio negationem omnem à prædicamento excludendam esse, denotat: numerus negationem, eamque multiplicem formaliter importat, cum plures complectatur unitates, & quævis unitas prout talis sit indiuisio, siue diuisionis negatio.

- 40 Alterum est huiusmodi: ut aliquid sit in prædicamento quantitatis, aliove quouis, opus est ei esse ens reale, & non rationis, ut superioris versiculi posterius declarat hemistichion, videlicet finita realia tota. At numerus non est ens reale, sed ens rationis, atque intellectus opus: nam per id res numerari, siue in numerum coalescere censentur, per quod facultas aliqua numerat, sicut cum aliquid cognoscitur, & amatur, hanc ei gratiam præstat, qui cognoscit, & amat, eoque ipso, quo utramque actionem exercet: sed numerare, atque intus dicere, unum, duo, tria, &c. est opus intel-

R. P. Richardi Lyncei, Philosoph. Tom. III.

lectus; ergo, & quod res numerentur, siue, quod instar est, ut cogantur in numerum. Deinde, cum dicitur de multis hominibus coram positus, primus, secundus, tertius, multoties haud est fundamentum, ut unus potius, quam alter censeatur primus, secundus, aut tertius: quod ergo tales dicantur, numerique rationem induat, est eis denominatio extrinseca & ab intellectu proficiens. Denique, cum exterius designo decem, v. g. numero utor denario, & non alio: ergo numerus ille est operatio solius rationis, alioqui cur à meo penderet arbitrio? Huc facit Arist. lib. 4. phys. text. 13. 1. ita de numero exptelsè sentire; necnon sequenti text. 13. 2. & ante text. 1. 10. in hoc enim docet, eundem esse numerum centum hominum, centumque equorum: in illo vero, eundem esse numerum septenarium canum, & equorum: at tales numeri non sunt iidem, si supponant pro rebus ipsis, quippe qui sunt valde diuersæ: haud ergo numeri illi secundum rationes suas formales supponunt pro rebus, sed potius ab eis distinguuntur, adeoque sunt entia rationis, cuius nimirum est ea vis, ut sicut eandem rem in dissimiles formalitates secernit, ita etiam diuersis rebus posset unitatem, ac similitudinem conferre.

Tertium eius sententiæ fundamentum est. Quod est in prædicamento quantitatis, eiusque vera species, distinguere debet à substantia, haud enim utrumque inuicem, aut cum alio vilo confundi potest: atque hac de causa quantitas continuè hominis ab eius substantia distinguitur, quia nimirum est genuina eius quantitas: sed numerus hominum, v. g. ab eorum substantia nequaquam est distinctus: ecquid enim esse potest, nisi ipsi homines, eorumque positiua pluralitas: fieri ergo nequit, ut sit vera quantitas, aut ad hoc prædicamentum strictè pertineat. Quartum est tale. In rebus spiritualibus locum habet quantitas discreta: quis enim earum numerum aliquem neget? an non tres Angelos perinde, atque tres homines, equolue dicere possumus, ac solemus? at res spirituales, ut sunt immateriales, omnisque corporis expertes propriè loquendo, ita & omnis veræ quantitatis: esse ergo nequit, ut quantitas discreta veram quantitatis rationem obtineat, ad eiusve spectet genus.

Quintum eius sententiæ fundamentum sic se habet. Id nequit esse simpliciter, ac verè quantitas, vllave eius species, quod non est simpliciter ens reale: quandoquidem hoc dissecatur in quantitatem, & cætera prædicamenta: qua ratione fieri nequit, ut quidpiam sit homo, quod non animal propter huius essentialis diuisionem in hominem, & equum, reliquasque belluas: at numerus non est simpliciter ens reale, sed entia, cum sit formaliter multitudo quædam entium, ut per se palam est, utque docet Aristoteles lib. 3. phys. cap. 7. text. 68. Numerus est una plura, quantave quædam, & lib. 10. metaph. c. 9. text. 20. Numerus est multa una. Aristoteli consentit ea in re Damascenus in Dialect. cap. 49. Unitatibus igitur in unum coeuntibus duo sunt, &c. Et Greg. Nyssen. in lib. de historia sex dierum parum ante medium: Numeri natura una cum creatione introducta est; nihil enim aliud est numerus, nisi unitatum compositio.

Postremum argumentum, & proximè posito affine pro eadem sententia est huiusmodi. Ad ens prædicamentale opus est, ut sit per se, & non per accedens; quemadmodum versiculi toties memorati dictio secunda indigitat, entia per sese, &c. Sed numerus nō est ens per se, sed per accedens, veluti cumulus lapidum: haud enim est maior inter hos, quam inter partes numeri vnio, nexulve. Quo accedit effatum Arist. 1. 8. met. c. 3. text. 10. Numerum oportet aliquid esse, quo vnus, si vnus est: aut enim non est, sed quasi congeries: aut dicendum est,

est, quidnam illud sit, quod unum ex multis facit. Quasi diceret, id intelligibile prorsus esse, adeoque numerum esse ens per accidens; veluti congeriem, cumulumve: hæc enim videtur esse vis, hic totius distinctionis sensus.

- 44 At ex aduerso numerum esse veram quantitatis speciem, tuentur Caietanus cap. de quant. in commentario Sotus ibidem q. 1. Ioan. à S. Thom. q. 16. Log. art. 2. concl. 1. Iauel. 8. metaph. q. 9. Soncin. 10. metaph. q. 7. Capreolus in 1. dist. 24. q. 1. & communiter alij Thomistæ. Item Auicenna lib. 3. metaph. c. 4. Henricus 1. part. art. 29. q. 7. Argent. in 1. dist. 4. q. 1. Rursus ex nostris Rubius in cap. de quant. & Vallius, ac Toletus ibidem.

- 45 Huius opinionis duo sunt fundamenta, quæ veri similitudinem habent aliquam. Primum est; numero conuenire definitionem huius initio capituli propositam; videlicet fortiri partes entitatiue extensas, & quarum aliæ sint, possintve esse extra alias per veram distinctionem. Quod si qua alia est quantitatis definitio, ea, si vera sit, non poterit numero non conuenire. Secundum est; proprietates quantitatis in numerum cadere, præsertim verò esse æqualem, aut inæqualem, finitum, aut infinitum, ac denique esse mensuram, æqualitatem, & inæqualitatem ei competere: binarius enim hominum numerus, & Angelorum sunt æquales, nec se inuicem excedunt: contra verò alterutrius speciei numerus ternarius inæqualis est binario, eumque exuperat. Finitas, & infinitudo: nam numerus denarius, v. g. dicitur finitus, quippe prima, & vltima vnitate clausus: multitudo verò infinita, numerus infinitus appellari potest, debetque; eaque loquendi formula vltus est Ecclesiastes cap. 1. *Stultorum infinitus est numerus*, & cap. 4. *Infinitus numerus est populi omnium, qui fuerunt ante eum*. Tandem ratio mensuræ: numerando siquidem metimur, quantus sit exercitus, quantus concio, &c.

CAPVT VII.

Nostra de quantitate numeri sententia & aliarum argumenta, quatenus nobis aduersantur, soluta.

- 46 **A**rbitor tamen, prædicamentum quantitatis, iuxta dicta tract. superiori, distinguendum esse in physicum, & metaphysicum; atque in hoc, non verò in illo numerum oportere constitui. Rationes autem prioris sententiæ ad initium capituli præcedentis memorata, vt ab eis ordiatur, aut nostram probant, aut profecto nihil. Ad primam earum dicendum est; indiuisiōnem, seu negationem diuisionis vnitate quauis, vnitatumque numero inuolutam esse negationem negationis, siue positionem simpliciter, & reuera, quantumuis nomen negationis vsurpet, eaque veluti persona se dissimulet; non aliter, atque carentia tenebrarum est verus fulgor, ac positiva lucis entitas. Quocirca defectu entitatis, aut positionis, haud est quod numerus excludatur à prædicamento quantitatis, etiam physice sumpto, ne dum metaphysice: vnde ratio illa tantum abest, vt nostram oppugnet sententiam distinctione vrentem, vt ne aduersus eam, quæ in nullo cedit quicquam habeat ponderis.

- 47 Deinde, fac ad prædicamentum quantitatis, aliudve quoduis expolci, vt non sit negatio, etiam virtualiter distincta ab entitate positiva; sanè hæc conditio ad prædicamenta physice excepta requiritur vt summum, secus verò ad illa secundum eorum metaphysicam, & à multis legibus magis liberam, & absolutam confide-

rationem. Quare licet negatio diuisionis sit virtualiter distincta ab entitate, quam denominat indiuisam, vt ostendi in loco; hoc profecto tantum conuincet numerum eiusmodi indiuisiōne replicata constitutum non habere locum in prædicamento quantitatis physico, secus verò in illo quatenus sumitur metaphysice.

Sed inquires: quantitas discreta importat veram separationem, seu discretionem partium, adeoque veram vnionis inter illas carentiam: Quod si fuerint vnitate inuicem reddent porius quantitatem continuam, quam discretam: atqui negatio vnionis est vera negatio, eaque quæ sit positionis, compositionisve, non vero alterius negationis: quantitas ergo discreta veram, ac realem, & non virtuales duntaxat negationem inuoluit: vnde non poterit vllatenus esse in prædicamento siue genere quantitatis.

49 Respondeo in primis; quantitatem discretam principaliter, & in recto complexi entitates positivas, earumque multitudinem, nec, nisi minus principaliter, & ex adiacenti earum discretionem, seu separationem negatiuam: quod enim ad præsens attinet, principaliter est in ea, quod sit quantitas, quam quod discreta, cum hoc ei cum pluribus extra hoc prædicamentum sit commune: quocirca magis esse, vt munere entitatum, quas inuoluit, sit in genere quantitatis, quam, vt titulo negationum ab eo excludatur. Alia est ratio hircocerui, tenebrarum, & similium, quæ à prædicamento solent excludi. Vel enim nihil posituum in se cohibent, ne dum principaliter, quod de tenebris probabiliter arbitror: vel certe ex principali nullam important positionem: figmenta namque, tamen si ea noster intellectus architectetur ex terminis positivis, v. g. superius illud ex hircoceruo, & ceruo; at quod in eis potissime spectatur, quatenus sunt talia est quod sint impossibilia, & conficta tantum: quin etiam ipsa extrema realia in eis inuoluta haud sunt possibilia esse eo pacto, quo concipiuntur ab intellectu, proinde eorum realitas ad prædicamentum possessionem nihil potest conferre iuris.

50 Respondeo secundo, diuisionem quantitatis in continuam, & discretam, neutriquam esse essentialem, & quidditatiuam, sed subiecti in accidentia: essentia namque quantitatis est, habere partes entitatiue extensas, id est alias extra alias per veram distinctionem in actu primo saltem: accidit autem illis prout sunt eiusmodi, quod sint vnitate, & continuata; quodve tali vnione, & continuatione careant, sintque potius separata. Quamobrem nihil refert, quantitatē discretam inuoluere veram negationem, eo nomine, vt excludatur à prædicamento, quo de loquimur: eam enim inuoluit, non secundum eius essentialem rationem, sicut oporteret ad prædictum finem, sed secundum accidentalem, & secundariam, quæ non est æstimanda, vbi agitur de iure ad prædicamentum aliquod. Respondeo tertio cum Patre Hurtado disp. & sect. citatis §. 47. quantitatem discretam, siue numerum non inuoluere necessarid negationem vnionis, sed ab ea præcisam esse ratione nostra, illamque non deposcere; in quo non parum dissidet à quantitate continua, de cuius conceptu formali est vnio, & continuatio partium, sic, vt eam tanquam suo sibi iure debitam postulet. Ratio autem huius est, quoniam ipsius quantitatis continuæ partes, si non proportionales, at certe determinatæ possunt in numerum cogi & consequenter quantitatis discretæ rationem subire: haud ergo est opus huic quantitatis speciei carentia vnionis partium ex quibus coaluit aliquando, sed satis habet earum vnionem si neutriquam petat, sed potius ab illa præscindat. Quæ cum ita sint, non est quapropter quantitas discreta ex meritis alicuius

veræ